

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието и храните

*Приложение към Заповед
№ РД 09-177/24.03.2014 г.*

ДЪРЖАВНА ПРОФИЛАКТИЧНА ПРОГРАМА

ЗА

**ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ МЕРКИ ЗА ПРОФИЛАКТИКА И БОРБА СРЕЩУ БОЛЕСТИТЕ
ПО ЖИВОТНИТЕ ПРЕЗ 2014 Г., СЪГЛАСНО ЧЛ. 118, АЛ. 1 ОТ ЗАКОНА ЗА
ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКАТА ДЕЙНОСТ**

1. ПРИНЦИПИ НА ПЛАНИРАНЕ НА МЕРОПРИЯТИЯТА СРЕЩУ ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

В настоящата програма са посочени схемите за профилактика и надзор на заразните заболявания, с цел гарантиране на благоприятен здравен статус на отглежданите на територията на страната животни.

Изпълнението на държавната профилактична програма гарантира опазването на здравето на животните и здравето на хората от зоонози /болести общи за човека и животните/.

При планиране на профилактичните мероприятия, които ще се извършат през 2014 година срещу заразните болести на територията на Република България, съгласно настоящата Програма трябва да се вземат под внимание следните обстоятелства:

- действащите нормативни документи: Закон за ветеринарномедицинската дейност /ЗВД/, Регламенти на Европейската общност и съответни наредби за профилактика, ограничаване и ликвидиране на огнища на заразни заболявания;

- изискванията на Международния зоосанитарен код;

- одобрените за 2014 година с Решения на Постоянния комитет по хранителната верига и здравеопазване на животните на ЕК Програми за надзор и ерадикация на болести по животните, които се кофинансират от ЕС;

- одобрените от министъра на земеделието и храните Национални програми за надзор на болестите през 2014 година;

- Списъка за общите мерки за борба със заразните и паразитните болести по животните и птиците които се одобряват от Министерския съвет, съгласно изискванията на чл. 120 от ЗВД, срещу които през 2014 г. ветеринарномедицинските специалисти ще провеждат задължителните профилактични и принудителни мероприятия;

- броя на животновъдните обекти, стада и животни в населените места;

- епизоотичния статус на животните в населените места;

- въведените мерки за биосигурност на животновъдните обекти от собствениците;

- въведената технология за отглеждане на различните видове и категории животни;

- наличието на обекти с епизоотично значение и връзките между тях с други обекти с епизоотично значение;

- епизоотичната обстановка в съседните на Р България страни и в останалите държави членки на ЕС;

- въвеждане на профилактична дезинфекция и дезинсекция на влизачи в страната превозни средства при влошена епизоотична обстановка в съседни страни;

- епизоотологичната, епидемиологичната и икономическата значимост на отделните заразни болести.

2. ИМУНОПРОФИЛАКТИЧНИ МЕРОПРИЯТИЯ, ДИАГНОСТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ЖИВОТНИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ РЕПУБЛИКАНСКИЯ БЮДЖЕТ, КАТО РАЗХОДИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ СЕ ПРЕДОСТАВЯТ КАТО ДЪРЖАВНА ПОМОЩ ЧРЕЗ ДЪРЖАВЕН ФОНД "ЗЕМЕДЕЛИЕ" СЪГЛАСНО СХЕМА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНИ, НОТИФИЦИРАНА ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ (ЕК).

2.1. ИМУНОПРОФИЛАКТИЧНИ МЕРОПРИЯТИЯ

2.1.1. Ваксинация против антракс:

2.1.1.1. В стационарните за антракс селища се извършва двукратна ваксинация – пролет и есен на всички говеда и еднокопитни над тримесечна възраст и овце и кози над двумесечна възраст.

2.1.1.2. В селища, в които е констатиран антракс еднократно през последните 30 години се извършва еднократна ваксинация на говеда, овце и еднокопитни при навършване на посочената по-горе възраст.

2.1.1.3. Ваксинация на биволи, кози, свине и еднокопитни **в райони, свободни от антракс** се извършва само при констатиране на заболяването, след писмено разрешение от Централно управление (ЦУ) на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ).

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Стационарно за антракс е селище и територията около него в което през последните 30 години заболяването е констатирано най-малко два пъти.

2. Всички извършени ваксинации на едрите и дребните преживни животни се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

3. Разходите за извършване на ваксинацията и стойността на използваната ваксина са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.1.2. “Орална” ваксинация на дивите свине срещу класическа чума по свинете /КЧС/ – БАБХ изпълнява одобрена от ЕК Програма за надзор и ерадикация на КЧС, включваща и ваксинация на дивите свине орално с “жива” ваксина щам “К”.

2.1.2.1. Дивите свине, обитаващи землищата на общините граничещи с Република Румъния, Република Сърбия и Бивша Югославска Република Македония се ваксинират орално с „жива” ваксина щам “К”. Извършват се три ваксинационни кампании през: м. февруари-март, м. юни-юли и м. ноември-декември с по две залагания на ваксиналните примамки през 10 – 14 дни. Ваксиналните байтове се залагат от членовете на ловно-рибарските сдружения и служители на Регионално управление на горите (РУГ) за стопанисваните от тях ловни площи под контрола на официалните ветеринарни лекари, отговорни за здравеопазването на животните в съответните общини.

2.1.3. Ваксинация срещу Нюкясълска болест /псевдочума/ по птиците (кокошки, бройлери, фазани, пуйки, спортни гълъби и гълъби за представление).

Принудителна ваксинация на отглежданите птици в селищата попадащи в 3 и 10 км зона при констатирано огнище на заболяването, след писмено разпореждане от ЦУ на БАБХ.

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за закупуване на ваксина и приложението и са за сметка на ДФ Земеделие съгласно Схема за подпомагане на земеделските стопани.

2.1.4. Бяс

2.1.4.1. Ваксинация при констатиран случай на бяс - след лабораторно потвърждаване на болестта бяс при животните, в засегнатото населено място или в определен район около него, задължително се ваксинират всички кучета, котки и домашни животни, излизаци на паша. Извършената ваксинация се отразява в Интегрираната информационна система на БАБХ - ВетИС.

ЗАБЕЛЕЖКА:

Разходите за извършване на ваксинацията са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.1.4.2. Ваксинация на лисиците срещу бяс – БАБХ изпълнява одобрена и кофинансирана от ЕК Програма за орална ваксинация на лисиците. Програмата обхваща разпространение на ваксина с летателни средства на територията на всички области в Северна България, Софийска област, област София-град, Кюстендилска, Пернишка, Благоевградска, Пазарджишка, Смолянска и на част от Бургаска области. На 1 кв.км. се залагат от 18 до 25 ваксинални примамки.

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Разходите за изпълнение на всички Програми за надзор на болести по животните, които се кофинансират от ЕК са за сметка на Републиканския бюджет, разчетени по бюджета на БАБХ.

2. Разходите за изпълнение на всички Програми за надзор на болести по животните, които не се кофинансират от ЕК се финансират от ДФ Земеделие по Схемата за подпомагане на земеделските стопани.

2.1.5. Идентификация на животните

2.1.5.1.1. Всички едри преживни животни, разплодни свине в промишлените свинеферми и всички свине в останалите ферми се идентифицират с индивидуална(и) ушна(и) марка(и), съгласно Регламент 1760/2000 и Директива 92/102.

2.1.5.1.2. Всички дребни преживни животни се идентифицират с индивидуална(и) ушна(и) марка(и) и електронен чип под формата на ушна марка или търбушен болус, съгласно Регламент 21/2004. Дребните преживни на възраст до 12 месеца предназначени за клане в кланици на територията на страната се идентифицират с една ушна марка.

2.1.5.1.3. Всички еднокопитни се идентифицират с паспорт и инжектируем електронен чип, съгласно Регламент 504/2008.

2.1.5.2. Брой на животните, подлежащи на идентификация през 2014 г. по видове, както следва:

2.1.5.2.1 Брой едри преживни животни – 350 000.

2.1.5.2.2. Брой дребни преживни животни – 2 600 000.

2.1.5.2.3. Брой свине – 400 000.

2.1.5.2.4. Брой еднокопитни – 120 000.

Свинете за угодяване в промишлените свинекомплекси могат да се идентифицират с обща ушна марка, носеща уникалния номер на животновъдния обект.

При извършване на масови имунопрофилактични и диагностични мероприятия, в списъка на стопаните (образец ЗХОЖ - 1) се вписва пълния идентификационен номер на третираното животно.

2.1.5.3. Извършва се регистрация на пчелините и идентификация на пчелните семейства.

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за извършване манипулация за идентификация на животните се заплаща от ДФ Земеделие по Тарифа по чл.46в на ЗВД, съгласно нотифицирана от ЕК Схема за подпомагане на земеделските стопани.

Стойността на идентификатора в размер на 60% е за сметка на собственика на животното, а останалите 40% се предоставят като държавна помощ чрез Държавен фонд "Земеделие" съгласно Схема за подпомагане на земеделските стопани, нотифицирана от ЕК.

2.2. ДИАГНОСТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ**2.2.1. АЛЕРГИЧНИ ДИАГНОСТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ:****2.2.1.1. Туберкулоза говеда**

2.2.1.1.1. Еднократно интрадермално изследване на всички говеда навършили 42 дневна възраст /шест седмици/ в стада свободни от туберкулоза.

2.2.1.1.2. На всички говеда реагирани с положителни и неопределени реакции при еднократното интрадермално изследване с говежди ППД туберкулин се извършва диференциална туберкулинизация на 42-я ден.

2.2.1.1.3. Всички говеда реагирани положително и неопределено при диференциалната туберкулинизация (между 45-я и 60-я ден) се изследват с говежди ППД туберкулин в доза 0,2 мл.

2.2.1.1.4. В стада с констатирана туберкулоза по говедата, изследванията се извършват съгласно чл. 26, ал.4 от Наредба № 4 от 8.03.2010 г. за здравните изисквания

към говеда и свине при транспортирането им между Република България и другите държави - членки на Европейския съюз, и за определяне на здравния статус на районите и обектите, от които произхождат тези животни.

2.2.1.1.5. Еднократно интрадермално изследване на всички говеда навършили шест седмична възраст, внесени в страната от трети страни, по време на задължителната карантина.

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Изследването по т. 2.2.1.1.5. се заплаща от собственика на внесените говеда.

2. Диференциалната туберкулинизация и последващото интрадермално изследване с двойна доза туберкулин се извършва от официалните ветеринарни лекари, отговарящи за здравеопазването на животните в съответната община.

3. Резултатите от реагиралиите говеда при редовната и диференциална туберкулинизация се изпращат в дирекция “Здравеопазване и хуманно отношение към животните и контрол на фуражите” в ЦУ на БАБХ за сведение и предприемане на съответни мерки.

2.2.1.2. Туберкулоза свине: еднократна туберкулинизация на всички свине и прасета, които се отглеждат съвместно с говеда, при които е констатирана туберкулоза.

Всички свине, внесени в страната от трети страни се изследват еднократно за туберкулоза през втората половина на задължителната карантина, като разходите са за сметка на собствениците им.

Извършените изследвания на говеда и свине се отразяват в Интегрираната информационна система на БАБХ – Вет Ис.

2.2.1.3. Туберкулоза птици (кокошки, пуйки, фазани) - еднократна туберкулинизация на 10% от изходните линии, прародителските и родителските стада, ако се отглеждат повече от един яйценосен период.

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Стойността на манипулацията и стойността на използвания диагностикум на терена е за сметка на ДФ Земеделие, съгласно нотифицирана от ЕК Схема за подпомагане на земеделските стопани. Стойността е в размера посочен в Тарифа по чл.46б на ЗВД.

2.2.2. КЛИНИЧНИ ДИАГНОСТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ:

2.2.2.1. Американски гнилец по пчелите – прегледи:

2.2.2.1.1. Задължителни пролетни профилактични прегледи на пчелните семейства. Извършват се от ветеринарномедицински специалисти през периода от 01.04. до 15.05.2014 година. В случаи на неблагоприятни климатични условия за посочения период, същият може да бъде променян със заповед на Изпълнителния директор на БАБХ.

2.2.2.1.2. Задължителни есенни профилактични прегледи на пчелните семейства. Извършват се от ветеринарномедицински специалисти през периода от 20.08. до 30.09.2014 година. В случаи на неблагоприятни климатични условия за посочения период, същият може да бъде променян със заповед на Изпълнителния директор на БАБХ.

2.2.2.1.3. Проби при съмнение за гнилцови заболявания се вземат от ветеринарен лекар, като същите се придружават с писмо по утвърден образец (образец ЗХОЖ – 31) до акредитирана лаборатория за изследване.

2.2.2.1.4. През останалата част от годината, при съмнение за възникване на гнилцово заболяване или при уведомление за съмнение за възникване на гнилцово заболяване от собственика на пчелина, се извършва преглед от ветеринарен специалист на пчелните семейства в пчелина, като се взема и изпраща проба за лабораторно изследване.

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за извършване на прегледите и стойността на лабораторните анализи са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.2.2. Нозематоза по пчелите

1. Задължителен преглед и вземане на проби от подмора през периода от 01.02. до 15.05. на всички майкопроизводни стопанства. При липса на подмор взетата проба съдържа 20-30 стари пчели /по-черни и лъскави/.

2. Клиничен преглед и вземане на проби от подмора през периода 01.02 - 15.05 от пчелни семейства при съмнение за заболяването. При липса на подмор пробата съдържа 20-30 стари пчели - по черни и лъскави.

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за извършване на прегледите и стойността на лабораторните анализи са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.2.3. Екзотични заболявания

2.2.2.3.1. Шап по чифтокопитните животни – БАБХ изпълнява Национална програма за надзор на болестта шап при възприемчиви домашни и диви животни в определени по програмата селища на граничните общини по границата с Р Турция на областите Бургас, Ямбол и Хасково за периода от 01.01.2014 до 31.12.2014 г. Извършват се клинични обследвания през 21 дни на възприемчиви към заболяването домашни животни. При извършването клинични прегледи се попълва чек-лист, които се въвежда в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

2.2.2.3.2. Шарка по овцете и козите, чума по говедата, чума по дребните преживни, син език, африканска чума свине, африканска чума коне – извършват се периодични клинични прегледи в селищата разположени близо до границата с Република Турция, Бивша Югославска Република Македония и Република Сърбия при влошаване на епизоотичната обстановка в тези страни по отношение на посочените заболявания, разпоредени със заповед на изпълнителния директор на БАБХ.

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за извършване на прегледите са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.2.4. Бяс – извършват се ежедневни клинични прегледи през 14-дневния период на изолация на животните при съмнение за бяс.

2.2.3. ЛАБОРАТОРНО-ДИАГНОСТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

2.2.3.1. Туберкулоза говеда, свине, птици и други животни – лабораторно изследване на лимфни възли, бял дроб, черен дроб и други вътрешни органи, взети при диагностично или санитарно клане или при съмнение за туберкулозна находка по време на кланичния месопреглед при редовно заклани животни.

Лабораторно-диагностичните изследвания за туберкулоза се извършват съгласно методите посочени Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/ (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА: Стойността на разходите за извършване на лабораторните анализи са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.2. Спонгиформна енцефалопатия говеда (СЕГ) - БАБХ изпълнява одобрена от ЕК Програма за надзор и ерадикацията на заболяването, кофинансирана от ЕК, включваща:

2.2.3.2.1. Лабораторно изследване на мозъчен ствол от следните категории ЕПЖ, които подлежат на надзор, съгласно Инструкцията за надзора на заболяванията СЕГ и скрейпи по ДПЖ:

- а/ здраво заклани ЕПЖ над 30 месечна възраст;
- б/ всички ЕПЖ над 24 месечна възраст, заклани по необходимост;
- в/ всички ЕПЖ над 24 месечна възраст, намерени болни при прекланачния преглед (намерени болни преди клането);
- г/ всички умрели ЕПЖ над 24 месечна възраст;
- д/ всички съмнителни за спонгиформна енцефалопатия по говедата ЕПЖ от всички възрастови групи (показали клинични признаци, сходни с клиничните признаци на заболяването спонгиформна енцефалопатия).

Изследването на пробите по букви “а”, “б”, “в” и “г” се извършва чрез “бързи тестове”.

Изследванията на пробите по буква “д” се извършват съгласно Регламент 999/2001 на ЕС.

Изследванията се извършват по Програмата за надзор и ерадикация, съгласно Регламент 999/2001 на ЕС.

2.2.3.2.2. Лабораторно изследване на месо от глави за откриване на контаминация с мозъчна тъкан.

ЗАБЕЛЕЖКА: всички получени резултати се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за вземане и изпращане на пробите за лабораторен анализ са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.3. Класическа чума по свинете - БАБХ изпълнява одобрена от ЕК Програма за надзор и ерадикацията на заболяването, която се кофинансира от ЕК и включва:

2.2.3.3.1. Вирусологични и серологични изследвания на свине при съмнение за възникване на заболяването, съгласно изискванията на чл. 4, ал. 2 от Наредба № 4 от 15.02.2007 г. г. за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестта класическа чума по свинете.

2.2.3.3.2. Вирусологични и серологични изследвания на свине в животновъдните обекти попадащи в 3 и 10 километровите зони при ликвидиране огнище на заболяването.

2.2.3.3.3. Извършване на клинични обследвания на свиневъдните обекти и стада източнобалкански свине съгласно Програмата за надзор и ерадикация на КЧС и въвеждане на резултатите от попълнените чек-листове в електронната база данни на БАБХ.

2.2.3.3.4. Вирусологични и серологични изследвания на органи и/или кръвни проби взети на терена от регистрираните ветеринарни лекари на ветеринарна практика от:

- домашни свине отглеждани в промишлени свинекомплекси;
- домашни свине отглеждани във ферми тип “А”;
- домашни свине отглеждани във ферми тип “Б”;
- стада източнобалкански свине и техните кръстоски отглеждани при пасищни условия;
- домашни свине отглеждани за собствена консумация в “задан двор” - само при съмнение за заболяването.

2.2.3.3.5. Серологични и вирусологични изследвания за КЧС на проби взети от умрели, хронично болни и изоставачи в развитието си прасета, отглеждани в свиневъдните ферми и стада източнобалкански свине при извършване на клинично

обследване и попълване на чек листа. Броят на пробите се определя при 95% достоверност и 10% разпространение на вируса на КЧС, съгласно приложение №1 за определяне броя на необходимите проби.

2.2.3.3.6. Серологични и вирусологично изследвания на кръвни и органни проби взети от трупове на намерени умрели диви свине и от отстреляни диви свине.

Методите за серологично и вирусологично изследване за откриване на вируса на класическата чума по свинете са посочени в Решение 2002/106 на ЕК.

Броят на клиничните обследвания и броят на пробите са посочени в приложение №3.

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Всички получени резултати при изследваните домашни свине се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

2. Всички получени резултати при изследваните диви свине се въвеждат в електронната база данни на ЕК - EU CSF.

3. Разходите за извършване на клинични обследвания, попълване на чек лист и въвеждане във ВетИС са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.4. Бруцелоза говеда/Brucella abortus/

2.2.3.4.1. Еднократно серологично изследване на всички говеда на възраст над 12 месеца.

2.2.3.4.2. Двукратно серологично изследване на всички абортирали крави - непосредствено след аборта и 15-20 дни след това.

2.2.3.4.3. Бактериологично изследване на всички абортирани фетуси или мъртвородени телета, съгласно изискванията на чл.38, т.1 от Наредба № 4 от 8.03.2010 г. за здравните изисквания към говеда и свине при транспортирането им между Република България и другите държави - членки на Европейския съюз, и за определяне на здравния статус на районите и обектите, от които произхождат тези животни.

2.2.3.4.4. Двукратно серологично изследване на всички мъжки разплодни животни.

2.2.3.4.5. Еднократно серологично изследване на всички внесени в страната говеда, от трети страни, по време на задължителната карантина.

2.2.3.4.6. Серологични изследвания през три месеца на всички едри преживни животни и еднокопитни в населените места с констатирана бруцелоза.

Серологичните и бактериологичните лабораторно-диагностични изследвания се извършват по методите посочени Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/ (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Изследването по т.2.2.3.4.5. се заплаща от собственика на внесените говеда.

2. Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

3. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ, както и лабораторното изследване са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.5. Бруцелоза овце и кози/Brucella melitensis/:

2.2.3.5.1. Еднократно серологично изследване на:

2.2.3.5.1.1. всички женски индивиди навършили 6 месечна възраст в граничните общини с Република Турция, Република Гърция, Бивша Югославска Република Македония и Република Сърбия.

2.2.3.5.1.2. всички женски индивиди навършили 6 месечна възраст, отглеждани в сборно стадо с по-малко от 50 броя животни в останалата част от територията на страната.

2.2.3.5.1.3. 25 % от женските индивиди навършили 6 месечна възраст, отглеждани в сборно стадо с повече от 50 броя животни в останалата част от територията на страната.

2.2.3.5.1.4. на всички некастрирани мъжки разплодни животни на възраст над шест месеца.

2.2.3.5.2. Двукратно серологично изследване на абортирани овце и кози при масови аборти - непосредствено след аборта и 15-20 дни след това.

2.2.3.5.3. Бактериологично изследване на абортирани фетуси при масови аборти или мъртвородени агнета и ярета.

2.2.3.5.4. Двукратно серологично изследване на всички внесени в страната овце и кози от трети страни, навършили 6 месечна възраст по време на задължителната карантина.

Серологичните и бактериологичните лабораторно-диагностични изследвания се извършват по методите посочени в Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /OIE/ (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Изследването по т.2.2.3.5.4. се заплаща от собственика на внесените овце и кози.
2. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ, както и лабораторното изследване са за сметка на ДФ Земеделие, съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл. 46б от ЗВД.
3. Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

2.2.3.6. Бруцелоза свине /Brucella suis/ :

2.2.3.6.1. Еднократно серологично изследване на 20% от свинете майки, нерези и всички собствени ремонтни прасета в свиневъдните обекти.

2.2.3.6.2. Двукратно изследване през 15 дни на абортиралите свине.

2.2.3.6.3. Бактериологично изследване на абортирани фетуси и мъртвородени прасета.

2.2.3.6.4. Еднократно изследване по време на задължителната карантина на всички внесени в страната, предназначени за разплод свине.

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Изследването по т.2.2.3.6.4. се заплаща от собственика на внесените свине.
2. Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).
3. Серологичните и бактериологични изследвания се извършват по методи посочени в Глава 2.8.5 в Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Международното бюро по эпизоотии (издание 2012 г.).
4. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ, както и лабораторното изследване са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК

Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.7. Заразен епидидимит по кочовете /Brucella ovis/ - двукратно серологично изследване на всички, предназначени за разплод кочове - два месеца преди случната кампания и 30 дни след приключването и. Положително реагиралите кочове се кастрират под контрола на официален ветеринарен лекар, като за извършените мероприятия се съставя протокол.

Серологичното изследване за заразен епидидемит по кочовете се извършва съгласно методите посочени в Глава 2.7.9. на Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/ (издание 2012 г.).

Еднократно серологично изследване по време на задължителната карантина на всички внесени в страната, предназначени за разплод кочове от трети страни. Изследването се заплаща от собственика на внесените кочове.

ЗАБЕЛЕЖКА: Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ, както и лабораторното изследване са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.8. Ензоотична левкоза по говедата

2.2.3.8.1. Еднократно серологично изследване на всички говеда на възраст над 24 месеца, които при изследванията в предходните години са показали отрицателен резултат.

2.2.3.8.2. Всички говеда с положителни резултати от изследването задължително се изключват от разплод и се насочват за клане. В случай, че положителните говеда са бременни се изчаква тяхното отелване.

2.2.3.8.3. Всички телета, родени от положителни за ензоотична левкоза крави се угодяват и се насочват за клане. Изключение от това правило се прави само за телета, родени от положителни крави, в случай, че от момента на отелването, телето е отглеждано отделно от неговата майка и е изхранвано с мляко от отрицателна за левкоза крава или с млекозаместители.

2.2.3.8.4. Еднократно серологично изследване на всички говеда над дванадесет месечна възраст, внесени в страната от трети страни и предназначени за разплод по време на задължителната карантина.

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Изследването по т.2.2.3.8.4. се заплаща от собствениците на внесените говеда.
2. Изследванията се извършват на взети кръвни или сборни млечни проби съгласно методите посочени Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/ (издание 2012 г.).

3. Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

4. Пробите за изследване на ЕЛГ се изпращат с отделни от бруцелозата по говедата описи на взетите кръвни проби за серологично изследване (образец ЗХОЖ-33).

5. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ, както и лабораторното изследване са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.9. Скрейпи - БАБХ изпълнява одобрена от ЕК Програма за кофинансиране на надзора и ерадикацията на заболяването, включваща:

2.2.3.9.1. Изследват се проби от мозъчен ствол на следните категории ДПЖ, които подлежат на надзор, съгласно Инструкцията за надзора на заболяванията СЕГ и скрейпи по ДПЖ:

- заклани овце над 18 месечна възраст, предназначени за човешка консумация;
- умрели овце над 18 месечна възраст;
- заклани кози над 18 месечна възраст, предназначени за човешка консумация;
- умрели кози над 18 месечна възраст;
- съмнителни за скрейпи овце и кози.

Изследванията се извършват чрез лабораторните методи посочени в Регламент 999/2001 на ЕС.

2.2.3.9.2. При всеки констатиран положителен случай на скрейпи се извършва допълнително изследване за определяне на прион-протеиновия генотип.

2.2.3.9.3. Изследване за определяне на генотипа при различни породи овце.

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

2. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.10. Лептоспироза – серологични изследвания на 20% от кравите, всички нерези и 10% от свинете майки в племенните и основните стада.

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Серологичните изследвания за лептоспироза се извършват съгласно методите посочени в Глава 2.1.9. на Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Международното бюро по эпизоотии (издание 2012 г.).

2. Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

3. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ, както и лабораторното изследване са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.11. Екзотични болести:

2.2.3.11.1. Шап по чифтокопитните животни

БАБХ изпълнява Национална програма за надзор на болестта шап при възприемчиви домашни и диви животни в определени в програмата селища на граничните общини по границата с Р Турция на областите Бургас, Ямбол и Хасково за периода от 01.01.2014 до 31.12.2014 г. Програмата се изпълнява от гранични ветеринарни инспектори като за целта се извършват:

2.2.3.11.1.1. Серологични изследвания на кръвни проби взети от възприемчиви домашни животни, отглеждани в селищата посочени в програмата от граничните общини на областите граничещи с Р Турция. По 20 броя кръвни проби се вземат всеки месец за изследване за шап от овце и кози отглеждани на териториите и землищата на 21 населени места по границата с Турция. Ежемесечни клинични обследвания на всички възприемчиви видове селскостопански животни за откриване на клинични признаци на шап, които се документират с чек лист и вписват в електронната база данни. Всяко населено място се разглежда като една эпизоотологична единица.

2.2.3.11.1.2. Серологични и вирусологични изследвания на кръвни и органни проби от възприемчиви диви животни, отстреляни или заловени в специални капани в

землищата на селищата посочени в програмата. Реализацията на отстреляните животни се допуска след получаване на отрицателен резултат от изследването.

2.2.3.11.1.3. Серологични и вирусологични изследвания на кръвни и органни проби от всички намерени мъртви възприемчиви диви животни.

Серологичните и вирусологични изследвания се извършват съгласно методите посочени в Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Международното бюро по епизоотии (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Всички резултати от извършените лабораторни изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

2. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ, както и лабораторното изследване са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.11.2. Син език - серологични и вирусологични изследвания на взети кръвни проби от говеда и кози, съгласно програмата за надзор на заболяването, одобрена от ЕК за кофинансиране. Извършване на сборове на куликоиди за видово определяне.

Серологичните и вирусологични изследвания се извършват по методи посочени в Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Международното бюро по епизоотии (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в интегрираната информационна система на БАБХ.

2. Разходите за изпращане на проби за лабораторен анализ са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.11.3. Африканска чума по свинете.

2.2.3.11.3.1. Серологични и вирусологични изследвания на домашни и източнобалкански свине при съмнение за възникване на заболяването.

2.2.3.11.3.2. Сондажни серологични изследвания на домашни и източнобалкански свине при влошена епизоотична обстановка в съседни на Р България страни след писмено разпореждане от ЦУ на БАБХ.

2.2.3.11.3.3. Серологични и вирусологични изследвания на кръвни и органни проби взети от отстреляни диви свине в регионите Бургас, Варна, Добрич, Силистра и Шумен.

2.2.3.11.3.4. Серологични и вирусологични изследвания на кръвни и органни проби, взети от трупове на всички намерени мъртви диви свине от Бургас, Варна, Добрич, Силистра и Шумен.

Диагностичните изследвания за африканска чума по свинете се извършват по методи посочени в Глава 2.8.1 от Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/, (издание 2012 г.)

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.11.4. Чума по говедата, чума по дребните преживни, шарка по овцете и козите, меди-висна по овцете, артрит-енцефалит по козите, африканска чума по

конете, везикулозна болест по свинете и везикулозен стоматит - лабораторно-диагностични изследвания при съмнение за заболяване.

Диагностичните изследвания за чума по говедата се извършват по методи посочени в Глава 2.1.15. за чума по говедата, по методи посочени в Глава 2.7.11. за чума по дребните преживни, по методи посочени в Глава 2.7.14. за шарка по овцете и козите, по методи посочени в Глава 2.7.3/4. за меди-висна и артрит-енцефалит от Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/ (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.11.5. Западно – нилска треска

2.2.3.11.5.1. Серологични изследвания на кръвни проби от възприемчиви за заболяването животни при съмнение за заболяване.

2.2.3.11.5.2. Серологични изследвания на кръвни проби, взети от съответното населено място при диагностицирано заболяване на хора.

2.2.3.11.5.3. Серологични изследвания на кръвни проби, взети от възприемчиви животни отглеждани в селища на общините, разположени до границата с Р Гърция, Р Турция и Румъния. Броят на пробите се определя от ЦУ на БАБХ – дирекция “ЗХОЖКФ”. Сондажни серологични изследвания при влошена епизоотична обстановка в съседни на Р България страни след писмено разпореждане от ЦУ на БАБХ.

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.12. **Ку-треска** - сондажни серологични изследвания на говеда, овце и кози в ендемичните за заболяването райони, като броят на пробите за изследване се определя от ЦУ на БАБХ – дирекция “ЗХОЖКФ”.

При констатиране на заболяването при хора, проби се вземат след разпореждане от ЦУ на БАБХ – дирекция “ЗХОЖКФ”. В разпореждането се определя и броя на пробите.

Серологичните изследвания за Ку-треска се извършват по методи посочени в Глава 2.1.12. на Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/ (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

2. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.13. Инфекциозен ринотрахеит при говедата

2.2.3.13.1. Двукратно (през 6 месеца) серологично изследване на кръвни проби и двукратно (през 6 месеца) вирусологично изследване на проби от семенна течност на бици, отглеждани в центровете за изкуствено осеменяване.

2.2.3.13.2. Еднократно серологично изследване на кръвни проби от регистрирани бици, използвани за извършване на естествено осеменяване.

2.2.3.13.3. Серологични изследвания на кръвни проби взети от говеда при съмнение за заболяване.

2.2.3.13.4. Еднократно серологично изследване на всички говеда над шестмесечна възраст, внесени в страната от трети страни и предназначени за разплод. Пробите се вземат по време на задължителната карантина.

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Изследването по т.2.2.3.13.4. се заплаща от собственика на внесените говеда.
2. Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

3. Изследванията се извършват по методите посочени в Глава 2.4.13. на Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/ (издание 2012 г.).

4. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.14. Мукозна болест-вирусна диария по говедата

2.2.3.14.1. Двукратно /през 6 месеца/ серологично изследване на кръвни проби от бици, отглеждани в центровете за изкуствено осеменяване.

2.2.3.14.2. Серологично изследване на кръвни проби от регистрирани бици, използвани за извършване на естествено осеменяване.

2.2.3.14.3. Серологични изследвания на кръвни проби, взети от говеда при съмнение за заболяване.

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Серологичните и вирусологичните изследвания се извършват по методи, посочени в Глава 2.4.8. на Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/ /издание 2012 г./.

2. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.15. Псевдочума /Нюкясълска болест/ по птиците

2.2.3.15.1. Вирусологични изследвания на различни категории птици /от кокошия вид и от водоплаващите/ за наличие на вируса на Нюкясълска болест, съгласно Програмата за надзор върху здравния статус на стадата и разпространението на вируса на псевдочумата по птиците, чрез вземане на клоакални и трахеални проби.

2.2.3.15.2. Патологоанатомични, вирусологични и серологични изследвания на проби от птици при съмнение за заболяване.

ЗАБЕЛЕЖКА:

Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.16. Салмонелоза по птиците - БАБХ изпълнява одобрени от ЕК многогодишни програми за надзор на заболяването при различните видове и категории птици, включващи: кокошки носачки; развъдни птици от рода Галус Галус; бройлери и пуйки. Програмите се кофинансират от ЕК.

2.2.3.16.1. Вземане на проби от птицевъдните обекти от кокошки носачки, развъдни стада птици от рода на Галус Галус, бройлери и пуйки за официален контрол.

При вземане на пробите се спазват указанията, дадени в Наръчниците за прилагане

на националните програми за контрол на салмонелозите при различните видове и категории птици и Схемата за вземане на проби за изпълнение на програмите за контрол на салмонелозите при птиците.

2.2.3.16.2. Инспекции на птицевъдните обекти с оглед събиране, проследяване на всички данни (включително и взетите проби за самоконтрол) и гарантиране изпълнението на програмите за контрол на салмонелозите при птиците. Инспекциите се извършват от официалните ветеринарни лекари и началниците на отдели “ЗЖ” при ОДБХ, съгласно Инструкцията за извършване на официален контрол по отношение на салмонелозите по птиците.

2.2.3.16.3. При съмнение за заболяване и при положителни лабораторни резултати се вземат допълнителни проби за изследване за наличие на антимикробни препарати или за инхибитори на растежа на бактериите.

2.2.3.16.4. Вземането и изпращането на пробите е в съответствие с точка V от Инструкцията за извършване на официален контрол по отношение на салмонелозите по птиците.

2.2.3.16.5. Изследванията на взетите проби се извършват, съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 2160/2003 (и изменящите го Регламенти) на Европейския парламент и на Съвета от 17 ноември 2003 година, относно контрола на салмонела и други специфични агенти, причиняващи зоонози, които присъстват в хранителната верига.

ЗАБЕЛЕЖКА: Инспекциите на птицевъдните обекти могат да се съчетават с други проверки, като част от официалния контрол по здравеопазване и хуманно отношение към животните.

2.2.3.17. Инфлуенца (грип) по птиците: БАБХ изпълнява одобрена от ЕК Програма за кофинансиране на надзора над заболяването, включваща:

2.2.3.17.1. Серологични и вирусологични изследвания на проби взети от домашни птици от кокошевия вид, от домашни водоплаващи, от диви водоплаващи и от мигриращи птици и изискванията на Наредба № ДВ-103 от 21 август 2006 г. за мерките за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестта Инфлуенца (грип) по птиците.

2.2.3.17.2. Вирусологични изследвания на клоакални и трахеални проби. Броят на пробите се определя, за да може да се открие дори и една заразена птица при 10% разпространение на вируса на Инфлуенцата по птиците с 95% достоверност.

2.2.3.18. Кампилобактериоза при птици: - Бактериологично изследване за *Campylobacter* spp. в трупове от бройлери, добити в кланици при редовно клане взети на случаен принцип след анализ на риска.

Пробите се събират от слепи черва (цекуми) с ненарушена цялост. Вземането на пробата се извършва по време на клане на птиците.

Пробите се вземат на случаен принцип в рамките на партидата (като се избягва първата част на партидата, подлежаща на клане), но не от последователни птици.

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.19. Сап-коне - еднократно серологично изследване на всички регистрирани коне.

Серологичните изследвания за сап се извършват по методи посочени в Глава 2.5.11. на Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/ (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

2. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.20. Инфекциозна анемия по конете

2.2.3.20.1. Еднократно серологично изследване на всички регистрирани коне.

2.2.3.20.2. Серологични изследвания на еднокопитни животни отглеждани в селищата в граничните общини с Румъния по разпореждане на ЦУ на БАБХ.

Серологичните изследвания за инфекциозна анемия по конете се извършват по методи посочени в Глава 2.5.6. в Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/ (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

2. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.21. Американски гнилец по пчелите - лабораторно- диагностични изследвания при съмнение за заболяване.

Лабораторно-диагностичните изследвания за американски гнилец по пчелите се извършват по методи посочени в Глава 2.2.2. на Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/, (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.22. Нозематоза пчели – лабораторно-диагностични изследвания на проби от подмора, взети от майкопроизводни стопанства по време на извършвания преглед и от пчелни семейства при съмнение за заболяване.

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.23. Пибрина по бубите - лабораторно-диагностични изследвания на женските пеперуди през есента и на яйцата след провокирано излюпване през месец март следващата година за наличие на Нозема бомбицис. Задължително се изследват производствените стопанства.

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.24. Антракс - лабораторно-диагностични изследвания при съмнение за заболяване.

Лабораторно-диагностичните изследвания за антракс се извършват по методи посочени в Глава 2.1.1. на Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/, (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.25. Бяс - лабораторно-диагностични изследвания при съмнение за заболяване и при контрол на орална ваксинация на хищници.

Лабораторно-диагностичните изследвания за бяс се извършват по методи посочени в Глава 2.1.13. на Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/, (издание 2012 г.)

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на програмата за надзора и ерадикацията на заболяването, кофинансирана от ЕК.

2.2.3.26. Ехинококоза по кучетата - сондажни лабораторно-диагностични изследвания на кучета настанени в приюти.

2.2.3.27. Холера птици - лабораторно-диагностични изследвания при съмнение за заболяване. Изследванията се извършват по методи посочени в Глава 2.3.9. в Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/, (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2.2.3.28. Орнитога птици

2.2.3.28.1. Серологични изследвания на водоплаващи птици - до 20-30 проби от стадо.

2.2.3.28.2. Серологично изследване на всички внесени в страната екзотични птици.

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

2. Изследването по т.2.2.3.28.2. се заплаща от собствениците на птиците.

2.2.3.29. Туларемия - серологични изследвания в ендемични райони при съмнение за възникване на заболяването. Процента на пробите се определя от ЦУ на БАБХ.

Диагностичните изследвания се извършват съгласно методите посочени в Глава 2.1.18. от Ръководството за стандарти за диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/, (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за вземане и изпращане на проби за лабораторен анализ и стойността на лабораторните изследвания са за сметка на ДФ Земеделие съгласно нотифицираната от ЕК Схема за държавна помощ на земеделските стопани в размер посочен в Тарифата по чл.46б от ЗВД.

ЗАБЕЛЕЖКИ КЪМ ТОЧКА 2.2.2. “КЛИНИЧНИ ДИАГНОСТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ”:

1. Пробите за изследване се изпращат в акредитирани по съответните методи лаборатории.

2. Всички получени резултати от извършените изследвания на видовете животни подлежащи на идентификация се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

3. Кръвните проби се вземат и транспортират само във вакуумтейнери до акредитираната лаборатория.

3. ПРОФИЛАКТИЧНИ МЕРОПРИЯТИЯ, КОИТО НЕ СА ВКЛЮЧЕНИ В СПИСЪКА ПО ЧЛ.118, АЛ.1 И СЛЕДВА ДА СЕ ЗАПЛАЩАТ ОТ СОБСТВЕНИЦИТЕ НА ЖИВОТНИ

3.1. ИМУНОПРОФИЛАКТИЧНИ МЕРОПРИЯТИЯ.

3.1.1. Ваксинация срещу лептоспироза по говедата - във ферми с установена лептоспироза и в стационарните огнища се извършва двукратна ваксинация на кравите през 10 - 15 дни, 2 до 3 месеца след заплождането им с моноваксина L. romona. Телетата над 2 месеца в тези ферми се ваксинират двукратно през 10-15 дни.

ЗАБЕЛЕЖКА: Извършените ваксинации се въвеждат в интегрираната информационна система на БАБХ.

3.1.2. Ваксинация срещу мукозна болест - вирусна диария – в неблагополучни за заболяването кравеферми (при доказана инфекция), два пъти годишно се ваксинират всички крави, както и биците, собственост на Изпълнителната агенция по селекция и репродукция.

ЗАБЕЛЕЖКА: Извършените ваксинации се въвеждат в интегрираната информационна система на БАБХ.

3.1.3. Ваксинация срещу заразен ринотрахеит – в неблагополучни за заболяването кравеферми (при установена инфекция), два пъти годишно се ваксинират всички крави, както и биците, собственост на Изпълнителната агенция по селекция и репродукция.

В свободни от заболяването стада, внос на говеда се допуска само при отрицателен серологичен резултат за заразен ринотрахеит.

ЗАБЕЛЕЖКА: Извършените ваксинации се въвеждат в интегрираната информационна система на БАБХ.

3.1.4. Ваксинация срещу колибактериоза по телетата - прилага се в кравеферми с доказана колибактериоза, причинена от E.coli - щам К 99, като кравите се ваксинират двукратно в напреднала бременност.

3.1.5. Ваксинация срещу салмонелоза по телетата - прилага се в кравеферми с доказана инфекция, като се ваксинират всички новородени телета над 10 дни.

3.1.6. Ваксинация срещу червенка по свинете - първата ваксинация се извършва на 90 - 120 дневна възраст, 15 дни преди или 15 дни след прехвърлянето на прасетата в групата за угояване. Свинете-майки, ремонтните свине и всички нерези се ваксинират през 6 месеца.

В стационарните за червенка огнища, 15-20 дни след първата ваксинация и след това на всеки 4 месеца, до изтичане на угоителния период или изпращането им за клане, се извършва реваксинация на свинете. При възможност първата ваксинация в стационарните огнища се извършва с инактивирана ваксина. Новозакупените прасета, свине и нерези за разплод или свине за угояване се ваксинират по време на карантинния период.

Петнадесет дни преди и 15 дни след ваксинацията от дажбата на свинете се изключват медикаментозните премикси.

3.1.7. Ваксинация срещу болестта на Ауески при свинете - извършва се след получаване на положителни лабораторни резултати при скрининговите изследвания по следната схема:

- свине-майки и нерези – на всеки 4 месеца;
- ремонтни свине – първа ваксинация – на 10 седмична възраст, втора ваксинация – на 14 седмична възраст и трета – на 6 месечна възраст;
- свине-угояване – първа ваксинация – на 10 седмична възраст и втора – на 14 седмична възраст.

Използват се само “маркерни” ваксини съдържащи gE антиген, регистрирани за употреба в страната.

3.1.8. Ваксинация срещу лептоспироза по свинете - провежда се само в стационарните огнища и застрашените стопанства с установен причинител *L. romona* и *L. mitis*. Ваксинират се свинете-майки (двукратно през 15 дни - на 30 и 45-ия ден след заплождането) и нерезите на всеки 6 месеца. Новозакупените свине и нерези за разплод се ваксинират двукратно през 15 дни преди изтичането на карантината.

3.1.9. Ваксинация срещу колибактериоза по свинете - прилага се съобразно эпизоотичното състояние на стадото и указанията на фирмата производител на ваксината.

3.1.10. Ваксинация срещу салмонелоза по свинете - прилага се двукратно жива лиофилизирана ваксина в стационарните огнища (една седмица преди отбиването и 15 дни след отбиването на прасетата).

3.1.11. Ваксинация срещу анаеробна дизентерия (некротичен ентерит) по свинете - извършва се в стационарните огнища. Свинете-майки се ваксинират двукратно на 75-80 и 90-95 дневна бременност.

ЗАБЕЛЕЖКА: разрешава се едновременно приложение на ваксини срещу ТГЕ, колибактериоза и анаеробна дизентерия в последната третина на бременността. Едновременно могат да се прилагат имунизации срещу: червенка и Ауески; колибактериоза и анаеробна дизентерия. Ваксинацията срещу червенка и Ауески се прилага едновременно в средата на бременността на свинете. Срокът от една ваксинация до друга се определя от вида на прилаганата ваксина: срещу вирусни заболявания - 21 дни, а срещу бактериални - 14 дни.

3.1.12. Ваксинация срещу ентеротоксемия - еднократна ваксинация на всички овце и двукратно на всички агнета над 3 месечна възраст. В стационарните огнища на некротичен хепатит, овцете се ваксинират с асоциирана ваксина за ентеротоксемия С и D и некротичен хепатит.

3.1.13. Ваксинация срещу заразна ектима по овцете – прилага се в стационарни за болестта стада на всички бременни овце, шилета и агнета след отбиването.

3.1.14. Ваксинация срещу листериоза - еднократна ваксинация на овцете от месец октомври до месец февруари в стационарните за заболяването селища.

3.1.15. Ваксинация срещу заразна агалаксия по овцете и козите – еднократна ваксинация през сухостойния период ежегодно, до пълно прекратяване на заболяването в стада с констатирано заболяване.

3.1.16. Ваксинация срещу Нюкясълска болест

1. Задължителна поголовна ваксинация срещу Нюкясълска болест /псевдочума/ по птиците (кокошки-носачки, родителски стада и бройлери, фазани, пуйки и спортни гълъби и гълъби за представление) се извършва на основание чл. 5 от Наредба № 31 от 29.12.2005 г. във:

а/ всички промишлени птицевъдни обекти в страната, регистрирани, съгласно ЗВД и на птиците отглеждани в селищата попадащи в 10 км зона около промишлените обекти.

б/ ваксинация на едnodневни бройлери в люпилните в страната, регистрирани, съгласно ЗВД.

Ваксинацията се извършва на всички категории птици, от ветеринарния лекар или наети за целта вет.мед. специалисти, сключили договор със собственика на птицевъдния обект или люпилня съгласно одобрената от директора на съответната Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) схема, представена от собственика на птицевъдния обект или люпилнята.

2. Ваксинация на пернат дивеч отглеждан във ферми и гълъби:

а/ пернатият дивеч, отглеждан във ферми (волиери) се реваксинира с ваксина "лентогенен" щам, съгласно указанията на фирмата производител, две седмици преди разселването му.

б/ спортните гълъби и тези, предназначени за състезания и изложби се реваксинират с "инактивирана" ваксина на 4 седмична възраст и се реваксинират 4 до 6 седмици преди започване на състезателния сезон или мероприятиято, в което ще участват.

За контрол на имунния статус на ваксинираните птици, 15-20 дни след ваксинацията, от всяко ваксинирано стадо задължително се вземат и изследват от 20 до 40 броя кръвни проби за контрол на напрежението на имунитета и контрол на извършената ваксинация.

ЗАБЕЛЕЖКА: Ваксинацията срещу Нюкясълска болест /псевдочума/ по птиците се извършва само с регистрирани в страната "лентогенни" ваксини. Освен едновалентни ваксини срещу Нюкясълска болест /псевдочума/ по птиците може да се използват и комбинирани поливалентни ваксини, регистрирани в Република България. Стойността на ваксината и разходите за прилагането ѝ са за сметка на собствениците на промишлените птицевъдни обекти.

3.1.17. Ваксинация срещу шаркодифтерит по птиците - ваксинират се птиците от кокошовия вид, съгласно указанията на фирмата производител на ваксината.

3.1.18. Ваксинация срещу болестта на Марек - ваксинират се всички птици на едnodневна възраст от кокошовия вид, които са предназначени за носачки.

При необходимост може да се извърши реваксинация на 18-ия ден.

3.1.19. Ваксинация срещу инфекциозен бурзит (болестта на Гумборо) - ваксинират се птици от кокошовия вид с жива ваксина по схема на фирмата производител на ваксината, в зависимост от нивото на майчините антитела на пилетата и епизоотичната ситуация. Прародителските и родителските стада се ваксинират преди прехвърляне в основно стадо с инактивирана ваксина за осигуряване на пасивен имунитет на новоизлюпените пилета.

3.1.20. Ваксинация срещу инфекциозен бронхит - ваксинират се птици от кокошовия вид. Първата имунизация се извършва с щам Н-120 на 1-5 дневна възраст с апарат "Флокс" /спрей/, напивно, очно или назално. При необходимост се извършва втора ваксинация със същия щам 3-4 седмици след първата. Трета ваксинация се извършва след 6 седмична възраст за яйценосното и на 18 седмична възраст за бройлерното направление с ваксина Н-52 по същите методи на приложение.

Може да се използват и други регистрирани в страната инактивирани моно- или комбинирани ваксини.

ЗАБЕЛЕЖКА: Не се препоръчва ваксинирането с Н-52 като първа ваксинация, както и на територия където има малки неваксинирани пилета или бройлери.

За първа ваксинация се използва жива атенуирана ваксина, а за засилване на имунитета срещу заболяването може да се използват и инактивирани ваксини в комбинация с други ваксини, регистрирани в България.

3.1.21. Ваксинация срещу инфекциозен ларинготрахеит – в зависимост от епизоотичната обстановка се ваксинират подрастващите птици от кокошовия вид, предназначени за родители и носачки в стопанства, в които е установено заболяването или са застрашени от поява и разпространението му. Първата ваксинация се прави на 4-6 седмична възраст, а реваксинацията на 12-14 седмична възраст. Използват се само регистрирани в страната живи ваксини.

3.1.22. Ваксинация срещу инфекциозен енцефаломиелит - ваксинират се задължително птиците от кокошовия вид - изходни линии, прародители и родителски стада на 10-14 седмична възраст, съгласно указанието на фирмата производител на ваксината.

3.1.23. Ваксинация срещу холера - ваксинират се птици (кокошки, пуйки, фазани и водоплаващи) с инактивирана ваксина от застрашени за заразяване стада или такива, в които болестта е установена.

3.1.24. Ваксинация срещу вирусен хепатит по водоплаващите птици - ваксинацията се извършва с регистрирани в страната ваксини, съгласно указанията на фирмата производител на ваксината.

3.1.25. Ваксинация срещу парвовируса по водоплаващите птици (болест на Держи) - ваксинират се патици и гъски предназначени за родители по схема: на 3-4 седмична възраст, 23-24 седмична възраст и преди всеки следващ яйценосен период. Гъските и патиците за угояване се ваксинират в зависимост от епизоотичната обстановка на 17 дневна възраст или на 3-4 седмична възраст.

ЗАБЕЛЕЖКА: Имунопрофилактичните програми, прилагани във ферми, регистрирани като животновъдни обекти съгласно ЗВД подлежат на задължително ежегодно одобряване от директора на ОДБХ, на чиято територия са разположени птицефермите. При промяна на епизоотичната обстановка и необходимост от извършване на допълнителна ваксинация, същата се съгласува и одобрява от директора на ОДБХ.

3.1.26. Ваксинация срещу ринопневмонит, инфлуенца (грип) и тетанус по конете - двукратна базисна ваксинация с период между двете ваксини – минимум 30 дни и максимум 90 дни, с периодични ваксинации само за инфлуенца (грип) и ринопневмонит през всеки 6 месеца, където е доказано заболяването и еднократна - в незаразените стопанства.

В случаи на движение на коне от животновъдни обекти за участие в изложби, състезания и други се извършва двукратна базисна ваксинация и реваксинация на 6 месеца за инфлуенца.

Използва се посочената по-долу схема за различните категории.

Схема за ваксинация на еднокопитните животни срещу ринопневмонит, инфлуенца (грип) и тетанус

▪ Кобили - майки

Запазва се текста в т.3.1.26, а в случаи на бременност се извършва ваксинация с инактивирана базисна ваксина срещу ринопневмонит както следва :

I ваксинация - на 5-ия месец от бременността

II ваксинация - на 7-ия месец от бременността

III ваксинация - на 9-ия месец от бременността

След раждането кобилите се ваксинират еднократно срещу тетанус и през 6 месеца с инактивирани ваксини (моно или бивалентни) срещу инфлуенца (грип) и ринопневмонит.

▪ **Млади еднокопитни**

Задължителна базисна ваксинация, след което :

I-ва ваксинация - на четвъртия месец от раждането се извършва първа ваксинация от базисната ваксина срещу тетанус;

II-ра ваксинация - на 6-ия месец от раждането се извършва втора базисна ваксина срещу тетанус;

III-та ваксинация – на 8-ия месец от раждането се извършва първата от базисната ваксина срещу ринопневмонит и грип с инактивирана ваксина;

IV-та ваксинация – на 9-ия – 10-ия месец от раждането се извършва втора базисна ваксина срещу ринопневмонит и грип.

След това ваксинацията продължава по схемата за възрастни коне с ежегодна ваксинация с инактивирана бивалентна ваксина срещу грип и ринопневмонит и отделно един път в началото на годината (първото тримесечие) срещу тетанус. При младите женски животни, които ще се използват за разплод се прилага базисна ваксинация за кобили-майки и реимунизации през 6 месеца до заплождане.

При пропускане на ваксинацията срещу инфлуенца (грип) на 6-ия месец, ваксинацията се извършва наново, като се започва с базисна ваксинация.

▪ **Възрастни коне, магарета, мулета и катъри**

Задължителна е базисна ваксинация срещу грип и ринопневмонит /прилагане на две ваксини през 30 до 90 дни/ с инактивирани ваксини (моно или комбинирана) срещу грип и ринопневмонит по конете, с последващи ваксинации през 12 месеца.

Всяка година се извършва и еднократна ваксинация срещу тетанус с предварителна базисна ваксина.

Извършената ваксинация се въвежда в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

ЗАБЕЛЕЖКА:

- На бременните кобили не се прилага ваксина след 9-ия месец от бременността.

- Извършените ваксинации се въвеждат в интегрираната информационна система на БАБХ.

3.1.27. Тетанус – коне – ваксинация на всички коне над 4 месечна възраст с базисна ваксина тетанус (от 30 до 90 дни между двете ваксинации) и ежегодна ваксинация срещу тетанус без оглед на възрастта.

ЗАБЕЛЕЖКА: Извършените ваксинации се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

3.1.28. Хеморагична болест по зайците - ваксинация на зайците във всички развъдни и стокови ферми.

3.1.29. Миксоматоза по зайците – ваксинация на зайците в неблагополучни и застрашени зайцеферми.

3.1.30. Бяс - ваксинират се всички кучета. Извършената ваксинация се отразява във ветеринарномедицинския паспорт на животните и въвежда в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

ЗАБЕЛЕЖКА:

ПРОФИЛАКТИЧНИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ, ПОСОЧЕНИ В ТОЧКА 3.1. НА НАСТОЯЩАТА ПРОГРАМА СЕ ИЗВЪРШВАТ ОТ ВЕТЕРИНАРНИЯТ ЛЕКАР, СКЛЮЧИЛ ДОГОВОР ЗА ВЕТЕРИНАРОМЕДИЦИНСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА СЪОТВЕТНИЯ ЖИВОТНОВЪДЕН ОБЕКТ, СЛЕД ПРЕДСТАВЕНА ОТ

СОБСТВЕНИКА ИЛИ УПЪЛНОМОЩЕНО ОТ НЕГО ЛИЦЕ СХЕМА ИЛИ ПЛАН И ОДОБРЕНИ ОТ ДИРЕКТОРА НА ОДБХ. ИЗПОЛЗВАТ СЕ САМО ЛИЦЕНЗИРАНИ ЗА УПОТРЕБА В СТРАНАТА ВАКСИНИ.

Всички извършени мероприятия на видовете животни подлежащи на идентификация се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

3.2. ПАСИВНА ИМУНОПРОФИЛАКТИКА

Прилагането на ветеринарномедицински препарати /серуми и гамаглобулини/ за пасивна имунопрофилактика не се финансира от държавния бюджет.

Използват се само регистрирани за употреба в страната ветеринарномедицински препарати.

Собствениците на животни или упълномощени от тях лица, ежемесечно писмено информират официалния ветеринарен лекар на съответната община за приложените ветеринарномедицински препарати за пасивна имунопрофилактика и вида и броя на третираните животни.

3.3. ДИАГНОСТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

3.3.1. Болестта на Ауески по свинете - еднократно изследване на 20% от свинете майки и нерезите, но не по-малко от 15 животни, от нуклеусовите и репродуктивните бази, от племенните свинеферми, в които не се провежда ваксинация и на всички вносни животни, предназначени за разплод през време на карантинния период.

Серологичните изследвания се извършват по методи, посочени в Глава 2.1.2. в Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/, (издание 2012 г.).

От свинефермите, в които се провежда ваксинация се изследва същият брой кръвни проби от ремонтни животни между 5 и 6 месечна възраст за наличие на различни от gE антитела.

3.3.2. Заразен ринопневмонит и инфлуенца (грип) по конете - двукратно серологично изследване /през 6 месеца/ на всички регистрирани коне в Националните асоциации по коневъдство и Българската федерация по конен спорт.

Серологичните изследвания се извършват по методи посочени в Глави 2.5.9. и 2.5.7. в Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/, (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА: Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

3.3.3. Вирусен артерит по еднокопитните - двукратно серологично изследване /през 6 месеца/ на всички регистрирани коне в Националните асоциации по коневъдство и Българската федерация по конен спорт.

Серологичните изследвания се извършват по методи посочени в Глава 2.5.10. в Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/, (издание 2012 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА: Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

3.3.4. Дурин – еднократно серологично изследване на всички жребци и кобили в Националните асоциации по коневъдство и Българската федерация по конен спорт.

Серологичните изследвания се извършват по методи посочени в Глава 2.5.3. в Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/, (издание 2013 г.).

ЗАБЕЛЕЖКА: Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

3.3.5. Заразен метрит по кобилите – еднократно серологично изследване на кобилите, предназначени за възпроизводство.

Серологичните изследвания се извършват по методи посочени в Глава 2.5.2. на Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини на Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/, (издание 2012 г.).

3.3.6. Трихинелоза - задължителни изследвания при клане на свине и коне и на трупове на отстреляни диви свине съгласно Регламент (ЕО) № 2075/2005.

3.3.7. Бруцелоза кучета /Brucella canis/ - еднократно изследване на всички разплодни кучета на МВР, МО, абортиралите, съмнителните за заболяване и осиновените кучета в приютите.

ЗАБЕЛЕЖКА: Всички резултати от извършените изследвания се въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

3.3.8. Болести по рибите

3.3.8.1. Вирусни заболявания по рибите - вирусна хеморагична септицемия, инфекциозна хемопоеична некроза, инфекциозна панкреатична некроза, пролетна виремия по шарана.

От рибовъдните ферми се вземат за изследване проби както следва:

- от пълносистемни пъстървови стопанства по 30 проби овариална и семенна течност по време на размножителния период през ноември-март.
- от различни технологични групи риба:
 - пъстървови стопанства - два пъти годишно по 10 броя риби през м. април-май и м. октомври-ноември при температура на водата не по-висока от 10-12⁰С;
 - шаранови и есетрови стопанства - два пъти годишно по 5 броя риби с живо тегло над 500 грама и по 30 броя зарибителен материал през м. април-май и м.септември-октомври.

3.3.8.2. Бактериални и паразитни заболявания по рибите - ренибактериоза, йерсиниоза, фурункулоза, миксозомоза, ихтиофтириоза.

Проби за лабораторно-диагностични изследвания се изпращат при повишаване на смъртността над технологично допустимите норми и при съмнение за заболяване.

3.3.9. Акароза по пчелите и малък кошерен бръмбар - лабораторно-диагностични изследвания на 30% от пчелните семейства, разположени в 5-километровата зона на границата ни с Р Турция, Р Гърция, Бивша Югославска Република Македония и Р Сърбия.

Лабораторно-диагностичното изследване се извършва по методи посочени в Глава 2.2.5. на Ръководството за стандарти на диагностични тестове и ваксини Световната организация за здравеопазване на животните /ОИЕ/, (издание 2012 г.).

3.3.10. Казеозен лимфаденит - сондажни серологични изследвания на дребните и едри преживни животни, имали контакт с внесени в страната овце.

3.4. ПРОФИЛАКТИКА НА ПАРАЗИТНИТЕ БОЛЕСТИ

Противопаразитните мероприятия се провеждат за ограничаване и ликвидиране на паразитозите по селскостопанските животни и птици с оглед намаляване на икономическите загуби.

Провеждането на мероприятия да се съобрази със сезонната динамика на паразитозите и климато-географските особености на районите.

3.4.1. Хелминтози по свинете

- дехелминтизация на свинете-майки един месец преди опрасване.

- противопаразитно третиране на отбитите прасета 10-14 дни след сформирани на групите подрастващи.
- обезпаразитяване на прасетата непосредствено преди прехвърлянето им в секторите угодяване и ремонтни.
- дехелминтизация на ремонтните прасета през 45-60 дни.

3.4.2. Краста свине

Двукратна деакаризация през седем дни на:

- свинете-майки преди опрасването им;
- ремонтните прасета преди прехвърлянето им в основно стадо;
- отбитите прасета 7-14 дни след прехвърлянето им в сектор подрастващи;
- нерезите на всеки три месеца;
- новозакупените карантинирани прасета, свине-майки и нерези;
- прасетата за угодяване 7-14 дни след предвърлянето им в сектор угодяване.

3.4.3. Крастни и иксодови кърлежи и др. ектопаразити при овце

- в селищата и в стопанствата, където през последните две години е констатирана краста да се провеждат двукратни изкърпвания през седем дни пролет и есен, а на кочовете - преди и след случната кампания.

- двукратно изкърпване на новозакупените овце, агнета, шилета и кочове;

Използват се противокрастни средства, в зависимост от лактационния период на животните. Не се използват органофосфорни, хлорорганични и карбаматни препарати при лактиращи животни, а само препарати от групата на синтетичните пиретроиди.

3.4.4. Пироплазмидози

- деакаризация на овцете през 15-20 дни в периода юни - юли, а на говедата май-ноември. В стационарните пироплазмидозни огнища химиопрофилактика на овцете през 15-20 дни с Беренил или Имизол.

3.4.5. Естрога овце

В стационарните огнища се провежда обезпаразитяване през юни, юли и началото на ноември.

- в стационарните огнища се извършва ранна химиотерапия през октомври - ноември след прибирането на животните от паша и допълнително лечебно третиране през януари - март.

3.4.6. Хиподермоза говеда и кози

- провежда се химиотерапия през месеците октомври - ноември;

3.4.7. Трематоози по преживните животни /фасциолоза, парамфистоматоза и дикроцелиоза/

- еднократна профилактична дехелминтизация в края на октомври и началото на ноември.

- в стационарните за фасциолоза селища - двукратно третиране на овцете: първото в края на септември и началото на октомври с препарати, действащи на младите фасциоли и второ третиране през м.ноември. Еднократно пролетно третиране в края на м.март преди извеждане на животните на паша.

3.4.8. Мониезиоза

- две до три преимагинални дехелминтизации на младите животни /агнета и ярета/ през 25-30 дни в периода м.май-август.

- есенна дехелминтизация на всички овце и кози през м.октомври - началото на м.ноември.

3.4.9. Стомашно-чревни и белодробни стронгилатози

- двукратна дехелминтизация на младите животни през м. юни - юли;

- есенно профилактично третиране през м.ноември и пролетно през м.март на всички животни.

- профилактично третиране 15 след раждането на овцете-майки срещу “спящите” ларви.

3.4.10. Ехинококоза кучета

- шесткратна дехелминтизация на овчарските кучета през 60 дни, а на останалите - четирикратна през 90 дни. Извършената дехелминтизация се отразява във ветеринарномедицинския паспорт на животните и въвежда в Интегрираната информационна система на БАБХ (ВетИС).

3.4.11. Хелминтози по птиците

- в личния двор дехелминтизация на птиците срещу нематоди и тении през пролетно-есенния сезон.

В птицефермите с технология “подово” отглеждане дехелминтизация на птиците и пилетата след навършване на двумесечна възраст и преди комплектоване стадата за носачки.

При фазаните дехелминтизация се извършва по схема утвърдена от ЦУ на БАБХ.

3.4.12. Кокцидиоза птици

- профилактични третираня и влагане на регистрирани кокцидиостатици в комбинирани фуражи за бройлери, подрастващи родители и стокови носачки при спазване на ротационни и “шатъл“ програми със спазване на изискванията за карентните срокове и недопускане употребата им при родители и стокови носачки.

- лечебно третиране с регистрирани кокцидиоцидни средства при заболяване;

- периодични изследвания на проби от фуражни смеси за наличие на регистрирани кокцидиостатици, съгласно нормативните изисвания на БАБХ.

- при производството на комбинирани фуражи с кокцидиостатици се спазват правилата за безопасност и безвредност, включително и недопускане на остатъчни количества в други видове фураж.

“шатъл” - програма за смяна /ротация/ на няколко кокцидиостатика през време на отглеждането на една партида птици.

ЗАБЕЛЕЖКА:

- Да се спазват изискванията по отношение на карентните срокове при прилагане на противопаразитните средства.

- Да се извършва контрол на паразитния статус на животните преди третиране и ефекта от проведените дехелминтизации чрез изследване на копропроби на 10% от поголовието с оглед развитието на антихелминтна резистентност.

4.ДЕЗИНФЕКЦИИ, ДЕЗИНСЕКЦИИ, ДЕРАТИЗАЦИИ И ДЕВАСТАЦИЯ

4.1 Девастация на околната среда

- В зависимост от епизоотичната обстановка се провеждат мероприятия за обезвреждане на околната среда, химизация на биотопи, почистване на пасищата, хигиенизиране на водопои и др.

- за борба с преносителите на трансмисивни екзотични заболявания се използват за обработка на биотопите на “векторите” препарати с ларвицидно действие и “топъл” и “студен” аерозол за унищожаване на възрастните насекоми.

- БАБХ поддържа резерв от инсектицидни препарати за борба с “векторите” на трансмисивните екзотични заболявания.

В животновъдните обекти, ДДД мероприятия се извършват в зависимост от технологията на отглеждане, като се спазва принципа «всичко пълно-всичко празно».

4.2. Дезинфекции

В обявените огнища на заразни болести се провеждат задължителни /текущи и заключителни/ дезинфекции, дезинсекции и дератизации предвидени в съответната наредба за ограничаване и ликвидиране на констатираната заразна болест.

При влошена епизоотична обстановка по отношение на остри и екзотични заразни болести по животните в съседни на Р България страни, със заповед на министъра на земеделието и храните се въвежда задължителна профилактична дезинфекция на млизащите в стнатата превозни средства.

Дезинфекциите се контролират, чрез вземане на проби - смивки, които се изпращат за изследване в лаборатории одобрени от ЦУ на БАБХ

4.3. Дератизации

Дератизациите се извършват съобразно предварително разработена програма, одобрена от директора на ОДБХ във всички животновъдни обекти и в предприятия за добив, съхранение и преработка на суровини и продукти от животински произход, фураж и фуражни компоненти, ветеринарномедицински препарати.

След извършването на дератизацията да се поддържат постоянни отровни точки.

4.4. Дезинсекции

Дезинсекциите в животновъдните ферми, фуражните заводи, предприятията за добив и преработка на продукти от животински произход /месокомбинати, кланици, колбасарници, мандри, млекокомбинати, млекосъбирателни пунктове, кожарски складове и предприятия, екарисажи и др./ обхващат комплекс от мерки насочени към унищожаване на синантропните мухи във всичките им стадии на развитие. Те се провеждат по предварително разработена програма от ОДБХ на базата на извършени наблюдения относно видовият състав, фенологията и сезонната динамика и в съответствие с технологичните особености на обектите.

ЗАБЕЛЕЖКА:

- При възникване на заболяване от списъка по чл.118, ал.1 от ЗВД, ДДД мероприятия и консумативите се заплащат от бюджета съгласно чл. 120 ал.2 от ЗВД.

- Разходите за извършваната профилактична дезинфекция и дезинсекция на влизащите в страната автомобили е за сметка на собствениците им.

**Определяне броя на необходимите проби за откриване на заболяване в
популацията при 95% ниво на достоверност**

Големина на стадото	Процент на разпространение на заболяването в стадото (d/N)											
	50	40	30	25	20	15	10	5	2	1	0,5	0,1
10	4	5	6	7	8	10	10	10	10	10	10	10
20	4	6	7	9	10	12	16	19	20	20	20	20
30	4	6	8	9	11	14	19	26	30	30	30	30
40	5	6	8	10	12	15	21	31	40	40	40	40
50	5	6	8	10	12	16	22	35	48	50	50	50
60	5	6	8	10	12	16	23	38	55	60	60	60
70	5	6	8	10	13	17	24	40	62	70	70	70
80	5	6	8	10	13	17	24	42	68	79	80	80
90	5	6	8	10	13	17	25	43	73	87	90	90
100	5	6	9	10	13	17	25	45	78	96	100	100
120	5	6	9	10	13	18	26	47	86	111	120	120
140	5	6	9	11	13	18	26	48	92	124	139	140
160	5	6	9	11	13	18	27	49	97	136	157	160
180	5	6	9	11	13	18	27	50	101	146	174	180
200	5	6	9	11	13	18	27	51	105	155	190	200
250	5	6	9	11	14	18	27	53	112	175	228	250
300	5	6	9	11	14	18	28	54	117	189	260	300
350	5	6	9	11	14	18	28	54	121	201	287	350
400	5	6	9	11	14	19	28	55	124	211	311	400
450	5	6	9	11	14	19	28	55	127	218	331	450
500	5	6	9	11	14	19	28	56	129	225	349	500
600	5	6	9	11	14	19	28	56	132	235	379	597
700	5	6	9	11	14	19	28	57	134	243	402	691
800	5	6	9	11	14	19	28	57	136	249	421	782
900	5	6	9	11	14	19	28	57	137	254	437	868
1000	5	6	9	11	14	19	29	57	138	258	450	950
1200	5	6	9	11	14	19	29	57	140	264	471	1102
1400	5	6	9	11	14	19	29	58	141	269	487	1236
1600	5	6	9	11	14	19	29	58	142	272	499	1354
1800	5	6	9	11	14	19	29	58	143	275	509	1459
2000	5	6	9	11	14	19	29	58	143	277	517	1553
3000	5	6	9	11	14	19	29	58	145	284	542	1895
4000	5	6	9	11	14	19	29	58	146	288	556	2108
5000	5	6	9	11	14	19	29	59	147	290	564	2253
6000	5	6	9	11	14	19	29	59	147	291	569	2358
7000	5	6	9	11	14	19	29	59	147	292	573	2437
8000	5	6	9	11	14	19	29	59	147	293	576	2498
9000	5	6	9	11	14	19	29	59	148	294	579	2548
10000	5	6	9	11	14	19	29	59	148	294	581	2588
∞		6	9	11	14	19	29	59	149	299	598	2995

**Определяне броя на животновъдните обекти за откриване на заболяване в
популацията животни при 99% ниво на достоверност**

Големина на стадото	Процент на разпространение на заболяването в стадото (d/N)											
	50	40	30	25	20	15	10	5	2	1	0,5	0,1
10	5	6	7	10	10	10	10	10	10	10	10	10
20	6	8	10	11	13	15	18	20	20	20	20	20
30	6	8	11	13	15	19	23	30	30	30	30	30
40	7	8	11	13	16	21	27	36	40	40	40	40
50	7	9	12	14	17	22	29	42	50	50	50	50
60	7	9	12	14	18	23	31	47	60	60	60	60
70	7	9	12	15	18	24	33	51	68	70	70	70
80	7	9	12	15	19	24	34	54	76	80	80	80
90	7	9	12	15	19	25	35	57	83	90	90	90
100	7	9	13	15	19	25	36	59	90	100	100	100
120	7	9	13	15	19	26	37	63	102	118	120	120
140	7	9	13	16	20	26	38	67	113	135	140	140
160	7	9	13	16	20	26	39	69	122	151	160	160
180	7	9	13	16	20	27	39	71	129	166	179	180
200	7	9	13	16	20	27	40	73	136	180	198	200
250	7	9	13	16	20	27	40	76	150	210	244	250
300	7	9	13	16	20	27	41	78	160	235	286	300
350	7	9	13	16	21	28	42	80	168	256	325	350
400	7	9	13	16	21	28	42	81	174	273	360	400
450	7	9	13	16	21	28	42	82	179	288	392	450
500	7	9	13	16	21	28	42	83	183	300	421	500
600	7	9	13	16	21	28	43	84	190	321	470	600
700	7	9	13	16	21	28	43	85	195	336	512	700
800	7	9	13	16	21	28	43	85	199	349	546	798
900	7	9	13	16	21	28	43	86	202	359	576	895
1000	7	9	13	16	21	28	43	86	204	368	601	990
1200	7	9	13	16	21	28	43	87	208	381	642	1175
1400	7	9	13	16	21	2	44	87	211	391	674	1348
1600	7	9	13	16	21	29	44	88	213	399	699	1510
1800	7	9	13	16	21	29	44	88	215	405	720	1661
2000	7	9	13	16	21	29	44	88	216	410	737	1800
3000	7	9	13	16	21	29	44	89	220	425	792	2353
4000	7	10	13	16	21	29	44	89	222	433	821	2735
5000	7	10	13	16	21	29	44	89	223	438	840	3009
6000	7	10	13	16	21	29	44	90	224	442	852	3214
7000	7	10	13	16	21	29	44	90	225	444	861	3373
8000	7	10	13	16	21	29	44	90	225	446	868	3500
9000	7	10	13	16	21	29	44	90	226	447	874	3604
10000	7	10	13	16	21	29	44	90	226	448	878	3689
∞	7	10	13	16	21	29	44	90	228	459	919	4603